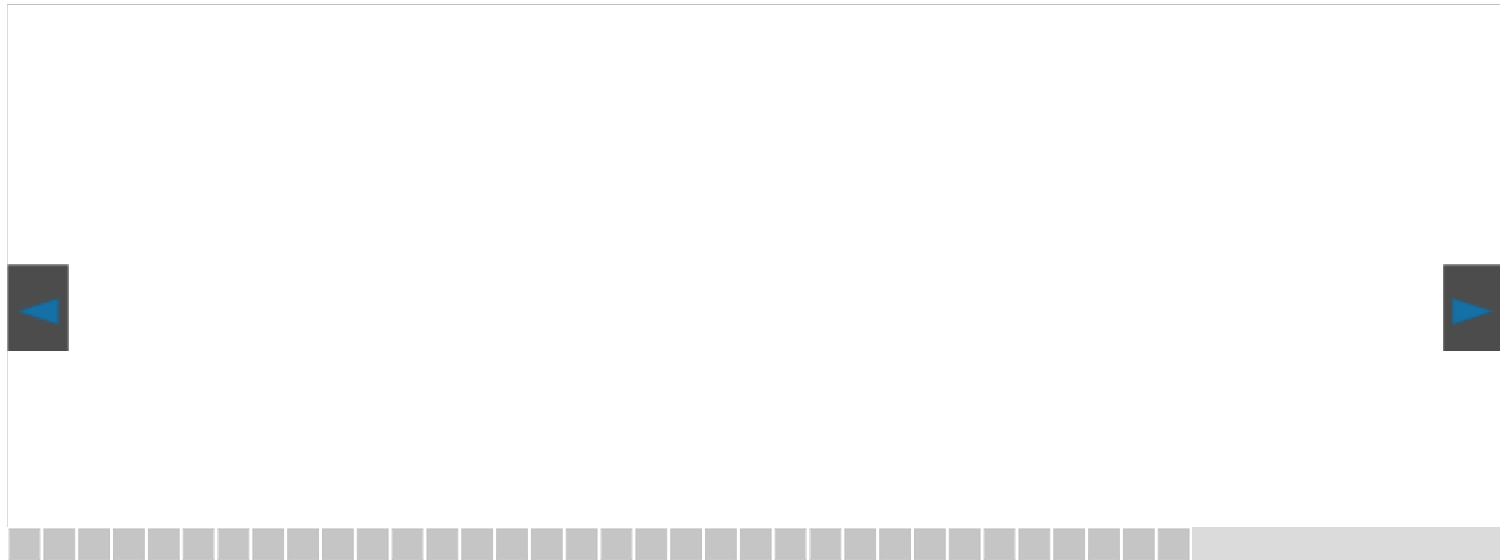

LUBĀNA EZERS - LATVIJAS LIELĀKAIS EZERS

Lubāna ezers ar kopējo platību 8'200 ha ir Latvijas lielākais ezers. Tas izveidojies pirms 10 - 13 gadu tūkstošiem, ledāju kušanas dēļ. 20. gs. Lubāna zemieni piemeklēja vairākus katastrofāli pavasara pali. Ezera spoguļa laukums pieauga vairāk nekā 5 reizes, un plūdu ilgā no 70 līdz 270 dienām. Plūdu radītie postījumi bija galvenais iemesls, kas pēdējos 150 gados lika nozīmēt Lubānas zemnieciskās problēmas. Pēc pieņemtiem darbiem mūsdienās Lubāna ezera krasti ir pārveidoti, tos ieskauj dambju un kanālu sistēmu. Ūdens līmenis tiek regulēts, izmantojot Aiviekstes slūžas un ezera Izvadkanāla (Kalnagala) slūžas. Lubāns ir viens no lielākajiem iedambētajiem ezeriem Eiropā.

Dabas lieguma “Lubāna mitrājs” platība ir 51'351 tūkstoši ha, tas ir lielākais iekšzemes mitrājs Latvijā. Dabas liegums izveidots, lai varētu purvu, meža masīvu, palieņu jeb klānu pļavu un mitrāju aizsardzību ap Lubānas ezeru. Lubāna mitrāja komplekss ir izcila un unikāla - dabas daudzveidības saglabāšanai nozīmīgā teritorija. “Lubāna mitrājs” ir ne tikai īpaši aizsargājama dabas teritorija nacionālā mērogā, bet arī starptautiski. Tā iekļauj Eiropas Savienības izveidošanas "NATURA 2000" teritoriālajā tīklā, ir viena no Ramsāres jeb Mitrāju konvencijas atzītajiem mitrājiem, kā arī starptautiskās putnu aizsardzības organizācijas BirdLife International noteiktā putniem nozīmīgā vieta.

Lubāna ezera mitrājs ir nozīmīgs arheoloģiski, jo tiek uzskatīts par pirmo iedzīvotāju parādīšanās vietu Latvijas teritorijā. Ir pierādīts, ka cilvēka klātbūtne ir bijusi vēl paleolīta laikiem vairāk nekā 10 000 gadus atpakaļ. Ar to liecina arheologu zināmās 27 akmens laikmeta cilvēku apmetņu vietas. Tiek uzskatīts, ka lieguma teritorijā ir bijis lokalizēts viens no lielākajiem neolīta dzintara apstrādes centriem Eiropas teritorijā.

Putnu torņi un putnu vērošanas vietas:

* Apraksts par putnu vērošanu - [ŠEIT](#)

Peldvieta:

Lat, Lon: **56.799166, 26.931374**; LKS: **679002, 298863**

* Ezera ziemeļaustrumu krastā ir sekla un smilšaina pamatne.

* Piknika vietas, gērbtuves, labierīcības, autostāvieta.

Lubāna mitrāja informācijas centrs:

* Tūrisma ceļveži, informācija par Lubāna mitrāju.

* Suvenīri.

* Ekskursija gida pavadībā.

* Orientēšanās spēle centra apkārtnē.

* Laivu noma (1 zvejas, 4 kanoe laivas).

* Naktsmītne 7 personām (+4 papildvietas).

* Telšu vietas.

Tel. **29234956**, lubanamitrajs@gmail.com, www.lubanamitrajs.lv

Udens tūrisma attīstības centrs „Bāka”:

- * Naktsmītnes (14 vietas).
- * Telpas semināriem un pasākumu norisei.
- * Izstāžu zāle.
- * Tenisa un volejbola laukumi.
- * Kemperu un treileru vietas.
- * Skatu laukums uz jumta terases.

Tel. 26663358, baka@rezeknesnovads.lv , www.baka.rezeknesnovads.lv

Teirumnīku purva taka:

Koordinātas: Lat, lon: 56.717465, 26.946453; LKS: 680313, 289813

- * 800 m apļveida pārgājiena maršruts.
- * Labiekārtota piknika vieta.
- * Ekskursija ar gidu, tel. 28301143 (Anna Macāne).

Viesu māja “Zvejnieki”:

- * Naktsmītnes (30 vietas).

Tel. 28301143 (Anna Macāne), www.zvejnieki.lv.

Velomaršruts apkārt Lubāna ezeram:

- * Dabā ir marķēts ar Nr.33.
- * Kopgarums - 57 km.
- * Velomaršruta karte un apraksts pieejams - [ŠEIT](#)

Laivošana pa Aiviekstes upi un Lubāna ezeru:

- * Maršruti, laivu noma:
 - Lubāna mitrāja informācijas centrs, tel. 29234956
 - Aborieši, tel. 26649344
 - Aiviekstes laivas, tel. 25434346

Galvenās makšķerēšanas vietas Lubāna ezera apkārtnē:

- * Lubāna ezers, Zvidzes kanāls, Aiviekstes upe (slūžas), Kalnagala hidromezgls, Rēzeknes upe;
- * Makšķerēšanai nepieciešama “Makšķerēšanas, vēžošanas un zemūdens medību karte” makskeresanaskarte.lv ;
- * Informācija par makšķerēšanas un pārvietošanās ierobežojumiem - [ŠEIT](#)

Lubāna ezera apkārtnes tūrisma karte 2024 (latviešu valodā).

Teikas par Lubānu

(20. Lubāns, 3.Strautmalietis Lubānā. «Balss» 1888. g. Nr. 39. LP, VII, I, 1288, 4.)

Tajā laikā, kad ezeriem vēl bijis ieradums pārcelties no vienas vietas uz otru, tajā vietā, kur tagad Lubānas ezers, bijusi liela, skaista pilsēta, kuras iedzīvotāji, grēcīgi dzīvodami, bijuši apkaitinājuši Dievu, kādēļ Dievs apņēmis izdeldēt pilsētu no zemes virsas ar visiem iedzīvotājiem. Vienā jaukā vasaras rītā divas sieviņas velējušās ārpus pilsētas upes malā un ieraudzījušas lielu, tumšu mākonī paceļamies, kas drīzi sasniedzis pilsētu un tā trokšņojis, it kā lubas kāds plēstu. Šo troksni dzirdēdamas, viena velētāja iesaukusies: «Nudien, māsiņ, tas jau vai pats Lubāns būs atnācis!» Tajā paša acumirkļī mākonis nogāzies ar lielu troksni zemē, aprakdams savos viļņos visu pilsētu ar visiem iedzīvotājiem. Tikai abas velētājas, tādēļ ka devušas ezeram vārdu, palikušas dzīvas. Atnākušais ezers priekš tam bijis tur, kur tagad Rīga. Katru gadu no Lubānas ezera eimot viens sūtnis uz Rīgu apjautāties, vai Rīga reiz būšot pilnīgi uzbūvēta, jo kad Rīgu beigšot celt, tad Lubānas ezers iešot atpakaļ uz savu pirmo vietu.

Kāda cita teika, ko pierakstījis I. R. Blaus Ērgļos. Brīvzemnieka «Sbornik». LP, VII, I, 1304, 16.

Viens milzis aizsērsis senāko Kangaru ezeru. Par šādu milža darbu ezers nejauki sasirdījies un trīs dienas, trīs nakts satrakojis, gribēdams Kangaru kalnus (aizsērsumu) izpostīt. Kad tas tomēr

neizdevies, tad nospriedis citur vietas meklēt un cēlies gaisā. Pacēlies gaisā un gājis, gājis taisni uz Aiviekstes upi, kur tagad Lubānas ezers. Šī vieta bijusi aplam jauka, ar mājām, kā piesēta. Vienu dienu meitas, pie upes velēdamās, ieraudzījušas gaisā lielu mākonī, sadzirdējušas mākonī arī lielus plīsius. Citas meitas ieteikušas: «Tā plīst, it kā lubas plēstu!» bet viena sacījusi: «Tas mākonis cits nekas nav kā liels ezers!» Tik ko to bija meitas izteikušas, tā mākonis, Kangaru ezers, nokritis zemē, apslīcinādams visu jauko upes ieleju. Bet meitas - tādēļ ka uzminējušas ezeram vārdu - izmestas krastā un palikušas dzīvas. Bet nokritušo ezeru, kas šurp nākdams tā trokšņojis it kā lubas plēstu, iesaukuši par Lubānu.

Lubānas ezera vietā senāk bijusi viena pils, kur valdījis bargs kungs, kas apprecējis raganas meitu. Kungs pastāvīgi karojis ar citiem kungiem, bet, kad tie taisījušies šim uzbrukt, tad vecā ragana arvien ar zviegšanu paziņojusi par to savam meitas vīram. Milzis Lubāns to nevarējis paciest un tas lūdzis Pērkonu (laikam gan Dievu), lai sodītu negantnieku. Nu sācis līt no gaisa ūdens, kas noslīcinājis ļaunā kunga pili ar visu apkārtni. Raganas meita vēl gribējusi izbēgt, veldama sev līdz zelta mucu. Bet te spēris pērkons un raganas meita ar visu mucu iekritusi zemē. Jaunais ezers nu nosaukts par Lubānu. Cits ezers, kas radies raganas mājas vietā, nosaukts par Zviedzezeru. To vietu, kur raganas meita nogrimusi ar zelta mucu, dēvē par Naudas ezeru.

Tiem, kuri gribējuši kādu ezeru aizdzīt, bijis jāizaudzina melns zirgs, melns vērsis, melns suns, melns kaķis un melns gailis, bet, audzinot lopīņi, nedrīkstējuši nemaz saules gaismas redzēt. Ja nu kāds tādus izaudzinājis, tad vajadzējis naktī melnajam zirgam mugurā kāpt, vienu podu dzīvsudraba paņemt un trīs reizes ezeram riņķī apjāt. Trešo lāgu jānot, dzīvsudrabs bijis jāiemet ezerā un pašam, cik ātri vien iespējams, mājā jājāj, bet atpakaļ neskatoties. Tūlīt tad ezers pacēlies gaisā un aizgājis uz citurieni. Audzinātiem lopīņiem bijis jāsaagaida jājējs vārtos. Ja aizdzinējs darījis labu, ezeru aizdzīdams, tad audzinātie lopīņi otrā dienā drīkstējuši saules gaismā nākt, bet ja nekāds labums necēlies no tam, ka ezers aizgājis, tad audzinātiem lopīņiem bijis tumsā jāiet atpakaļ un pats aizdzinējs otrā rītā nomiris. T. Dzintarkalns, Talsi.

Lai skatītos šo Youtube video, nepieciešams iespējot sociālās sīkdatnes.

Kontakti:

Adrese: **Pielāgot sīkdatnes** informācijas centrs, Aiviekstes hidromezgls, Ošupes pagasts, Madonas novads

GPS: Lat, lon: 56.816382, 26.906479
Braukt

Tālrunis: +371 29234956 (Agnese Kruste, LV, RU, ENG)

Internetā:
E-pasts:

Lai skatītu šo Google karti, nepieciešams iespējot sociālās sīkdatnes.

Pielāgot sīkdatnes